

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет соціально-гуманітарних технологій та менеджменту
Кафедра психології, педагогіки та соціології

Затверджено

Науково-методичною радою Університету,
протокол від «18» 05 2023 № 4

Голова НМР Іван Шемелинець

Робоча програма навчальної дисципліни
«Арттерапія»

для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
денної та заочної форми навчання
галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
спеціальності 053 «Психологія»
освітньо-професійна програма «Психологія»
Статус дисципліни: вибіркова

Ірпінь 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Арттерапія» укладена на основі освітньо-професійної програми «Психологія» (нова редакція для вступу 2023) першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 053 «Психологія», затвердженої Вченою радою Університету ДПУ від 30.03.2023, протокол №9.

Укладач:

І.М. Овдієнко, к. психол. н., доцент

Гарант освітньої програми

О.Г. Льовкіна, д.філос.н., професор

Робоча програма навчальної дисципліни розглянуто і схвалено кафедрою психології, педагогіки та соціології, протокол від «4» квітня 2023, №11

Завідувач кафедри

І.О. Петухова, к.пед.н., доцент

Розглянуто і схвалено вченою радою факультету соціально-гуманітарних технологій та менеджменту, протокол від «7» квітня 2023, №9

Голова Вченої ради
факультету соціально-гуманітарних
технологій та менеджменту

Н. І. Зикун, д. н. із соц.
ком., професор

Завідувач навчально-
методичного відділу

І.В. Качур, к. біол. н., доцент

Реєстраційний № _____

Зміст

1. Передмова.....	4
2. Опис навчальної дисципліни	5
2.1. Компетентності і результати навчання	5
2.2. Пререквізити та постреквізити вивчення дисципліни.....	5
2.3. Структура навчальної дисципліни.....	6
2.4. Рейтинг-план.....	7
2.5. Інструменти, обладнання та програмнезабезпечення.....	12
3. Програма навчальної дисципліни.....	13
4. Критерії оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів вищої освіти	19
5. Засоби діагностики результатів навчання.....	23
6. Форми та питання поточного та підсумкового контролю.....	24
7. Рекомендована література	27
8. Лист оновлення та перезатвердження робочої програми навчальної дисципліни.....	28

ПЕРЕДМОВА

Робоча програма навчальної дисципліни «Арттерапія» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 053 «Психологія» освітньо-професійної програми «Психологія». Місце навчальної дисципліни визначається фундаментальною роллю для майбутніх психологів знань, вмінь та навичок з організації психологічної діагностики, психотерапії та психокорекції засобами арт-терапії.

Мета навчальної дисципліни полягає в ознайомленні й практичному навчанні майбутніх психологів із різними напрямками арттерапії, формуванні системи теоретико-практичних навичок організації і проведення психологічного консультування із використанням арттерапевтичних технік.

Основні завдання курсу полягають у вивченні сутності психологічної допомоги методами арт-терапії, вивчення умов та ситуацій, які передбачають застосування методів арт-терапії у практиці психологічного консультування. При вивченні курсу «Арттерапія» студенти повинні знати предмет і завдання курсу, основні терміни і поняття, різновиди арт-технік, які набувають статусу самостійного психокорекційного та психотерапевтичного напрямку завдяки простоті і доступності використання через очевидні переваги над вербальними формами роботи. Уміти застосовувати отримані знання, усно або письмово відтворити призначення термінів і понять; розрізнати види і техніки арттерапії.

Форми організації навчання: денна, заочна, дистанційна.

Програмою курсу передбачено лекційні, семінарські, практичні заняття, індивідуально-консультаційна та самостійна робота здобувача вищої освіти.

Методика проведення лекційних, семінарських та практичних занять базується на проблемних, ігрових та інших формах навчання, які розвивають індивідуальність здобувача вищої освіти, їхню емоційну, творчу активність, самостійність мислення, здатність сприймати, інтерпретувати й аналізувати навчальні, наукові тексти.

Під час семінарських та практичних занять застосовуються інноваційні інтерактивні методи навчання: тренінги, кейси, круглі столи, конференції, дебати, проектний метод, творчі, тестові завдання, ігрові (імітаційні, рольові, ділові ігри), мультимедійні технології.

На лекційних заняттях здобувача вищої освіти отримують інформацію про теоретичні аспекти курсу.

Практичні заняття передбачають розкриття актуальних проблем специфіки та практичного застосування арттерапії як напрямку психотерапії у професійній діяльності, обговорення дискусійних питань, оволодіння практичними навичками застосування арттерапевтичних технік у процесі консультативної, психотерапевтичної та корекційної діяльності.

Самостійна робота здобувача вищої освіти спрямована на виконання додаткових завдань за темами курсу, підготовку різних видів професійної документації та її редагування, роботу зі словниками, науково-навчальною літературою, написання наукових робіт, розробку й презентацію навчальних проектів.

Індивідуально-консультаційна робота здобувача вищої освіти передбачає написання доповідей, есе, підготовку презентацій.

Організація поточного та підсумкового контролю знань.

Об'єктом контролю є діяльність здобувача вищої освіти на семінарських заняттях, а також результати виконання ними самостійної, індивідуальної роботи.

До контрольних заходів входять поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять та при перевірці самостійних робіт (тестові завдання, проведення презентацій, виконання письмових завдань) і має на меті перевірку рівня засвоєння здобувачами вищої освіти навчального матеріалу з предмета.

Проміжний контроль здійснюється у формі контрольного заходу (тест, термінологічний мінімум, інтерпретація теоретичного питання).

Підсумковий контроль – диференційований залік.

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

.Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Вибіркова	
Модулів - 2	Рік підготовки:	
Змістових модулів - 2	4-й	4-й
Загальна кількість годин – 120	Семестр	
	8-й	8-й
	Лекції	
	10 год.	4 год.
	Практичні	
	20 год.	2 год.
	Семінарські заняття	
	10 год.	2 год.
	Самостійна робота	
	78 год.	110 год.
	Індивід.-консультац. робота:	
	2 год.	2 год.
	Форма семестрового контролю: диференційований залік	

2. 1. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Компетентності	Результати навчання
Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.
Здатність генерувати нові ідеї (креативність)	Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій.
Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків	Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів тощо, відповідно до вимог замовника.
Здатність організувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).	Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.
Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну діяльність відповідно до запиту	Складати та реалізовувати план арт-терапевтичного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій
Здатність дотримуватися норм професійної етики	Застосовувати арт-терапевтичні методи та технології у освітньому процесі які допоможуть в усвідомленні себе як особистості та майбутнього професіонала

2.2. ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ:

Супутніми для вивчення цієї дисципліни є «Загальна психологія», «Психотерапія», «Психологічне консультування», «Психодіагностика», «Психологія особистості». Наступними для цієї дисципліни буде вивчення предметів «Психологія творчості», «Психокорекція».

2.3 СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
		денна форма						Заочна форма					
		ус бо го	у тому числі					ус бо го	у тому числі				
			л	се м	п р	с.р. /	ікр		л	сем	пр.	с.р	ікр
Модуль I = 1,7 зал. кред. (52 год.)													
Змістовий модуль I. Теоретико-методологічні основи арттерапії													
T.1.	Теоретико-методологічні основи застосування методів арттерапії	9	2			7		13	2			11	
T.2.	Основні напрями і форми арттерапевтичної роботи	11	2	2		7		13				13	
T.3.	Діагностичні можливості арттерапії. Використання проєктивного малюнку у корекційній роботі з дітьми	18	2	2	4	8	2	13				11 2	
T. 4.	Терапія дітей та підлітків. Пісочна терапія	14	2	2	2	8		13		2		11	
<i>Форма контролю – контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40хв.) – письмова робота</i>													
Разом за модулем 1		52	8	6	6	30	2	52	2	2		46 2	
Модуль II = 2,3 зал. кред. (68 год.)													
Змістовий модуль II. Види арттерапії. Особливості та принципи роботи психолога													
T.5.	Музикотерапія	12	2		2	8		13	2			11	
T.6.	Бібліотерапія	10			2	8		11				11	
T.7.	Танцювальна терапія	12		2	2	8		11				11	
T.8.	Казкотерапія	10			2	8		12				10	
T.9.	Лялькотерапія	12		2	2	8		11				11	
T.10	Метафоричні асоціативні картки	12			4	8		12			2	10	
<i>Форма контролю – контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40хв.) – письмова робота</i>													
Разом за модулем 2		68	2	4	14	40		68	2	-	2	64	
<i>Форма підсумкового контролю – диференційований залік</i>													
Усього годин		120	10	10	20	78	2	120	4	2	2	110 2	

2.4. РЕЙТИНГ-ПЛАН

Денна форма навчання

Години	Тема	Форма заняття та діяльності (лекція, семінар, практична робота, лабораторна робота, самостійна робота здобувача, контрольний захід, підсумкове тестування, індивідуальна робота)	Результати навчання	Вага оцінки (кількість балів)
Модуль 1. Теоретико-методологічні основи арттерапії				
2 4	Т.1. Теоретико-методологічні основи застосування методів арт-терапії	Лекція Самостійна робота	Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога	0
2 2 7	Т.2. Основні напрями і форми арттерапевтичної роботи	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота	Застосовувати арт-терапевтичні методи та технології у освітньому процесі які допоможуть в усвідомленні себе як особистості та майбутнього професіонала Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, які мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності	0 3
2 4 2 2 8	Т.3. Діагностичні можливості арт-терапії. Використання проективного малюнку у корекційній роботі з дітьми	Лекція Практичне заняття Семінарське заняття Індивідуально-консультаційна робота Самостійна робота	Складати та реалізовувати план арт-терапевтичного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій та арт-терапевтичних заходів у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника	0 4 3 4
2 2 2 8	Т.4. Терапія дітей та підлітків. Пісочна терапія	Лекція Практичне заняття Семінарське заняття Самостійна робота Проміжний модульний контроль	Складати та реалізовувати план арт-терапевтичного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій та арт-терапевтичних заходів у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно	0 2 3 3

			до вимог замовника	
8/6/6/2/30	Усього за модулем 1			22
Модуль 2. Види арттерапії. Особливості та принципи роботи психолога				
2 2 8	Т.5. Музикотерапія	Лекція Практичне заняття Самостійна робота	Складати та реалізовувати план арт-терапевтичного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій та арт-терапевтичних заходів у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника	0 2
2 8	Т.6. Бібліотерапія	Практичне заняття Самостійна робота	Складати та реалізовувати план арт-терапевтичного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій та арт-терапевтичних заходів у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника	2
2 2 8	Т.7. Танцювальна терапія	Семінарське заняття Практичне заняття Самостійна робота	Складати та реалізовувати план арт-терапевтичного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій	3 2
2 8	Т.8. Казкотерапія	Практичне заняття Самостійна робота	Застосовувати арт-терапевтичні методи та технології у освітньому процесі які допоможуть в усвідомленні себе як особистості та майбутнього професіонала Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій та арт-терапевтичних заходів у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника	2
2 2 8	Т.9. Лялькотерапія	Практичне заняття Семінарське заняття Самостійна робота	Складати та реалізовувати план арт-терапевтичного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій	2 3

			Застосовувати арт-терапевтичні методи та технології у освітньому процесі які допоможуть в усвідомленні себе як особистості та майбутнього професіонала	
4 8	Т.10. Метафоричні асоціативні картки	Практичне заняття Самостійна робота Проміжний модульний контроль	Застосовувати арт-терапевтичні методи та технології у освітньому процесі які допоможуть в усвідомленні себе як особистості та майбутнього професіонала Складати та реалізовувати план арт-терапевтичного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій	2 3
2/4/14/ 40	Усього за модулем 2			23
Комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання ДПУ MOODLE				5
Підсумковий модульний контроль (для дисциплін, форма підсумкового контролю яких диф. залік)				50
Усього за курсом				100

Заочна форма навчання

Години	Тема	Форма заняття та діяльності (лекція, семінар, практична робота, лабораторна робота, самостійна робота здобувача, контрольний захід, підсумкове тестування, індивідуальна робота)	Результати навчання	Вага оцінки (кількість балів)
Модуль 1. Теоретико-методологічні основи арттерапії				
2 11	Т.1. Теоретико-методологічні основи застосування методів арт-терапії	Лекція Самостійна робота	Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога	0
13	Т.2. Основні напрями і форми арттерапевтичної роботи	Самостійна робота	Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, які мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності	
11 2	Т.3. Діагностичні можливості арт-терапії. Використання проєктивного малюнку у корекційній роботі з дітьми	Індивідуально-консультаційна робота Самостійна робота	Застосовувати арт-терапевтичні методи та технології у освітньому процесі які допоможуть в усвідомленні себе як особистості та майбутнього професіонала Складати та реалізовувати план арт-терапевтичного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати	10

			ефективність власних дій Скласти та реалізувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій та арт-терапевтичних заходів у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника	
2 11	Т.4. Терапія дітей та підлітків. Пісочна терапія	Семінарське заняття Самостійна робота	Застосовувати арт-терапевтичні методи та технології у освітньому процесі які допоможуть в усвідомленні себе як особистості та майбутнього професіонала Скласти та реалізувати план арт-терапевтичного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій Скласти та реалізувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій та арт-терапевтичних заходів у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника	10
2/2/2 /46	Усього за модулем 1			20
Модуль 2. Види арттерапії. Особливості та принципи роботи психолога				
2 11	Т.5. Музикотерапія	Лекція Самостійна робота	Застосовувати арт-терапевтичні методи та технології у освітньому процесі які допоможуть в усвідомленні себе як особистості та майбутнього професіонала Скласти та реалізувати план арт-терапевтичного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій Скласти та реалізувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій та арт-терапевтичних заходів у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника	0
11	Т.6. Бібліотерапія	Самостійна робота	Застосовувати арт-терапевтичні методи та технології у освітньому процесі які допоможуть в усвідомленні себе як особистості та майбутнього професіонала Скласти та реалізувати план арт-терапевтичного процесу з	

			<p>урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій</p> <p>Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій та арт-терапевтичних заходів у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника</p>	
11	Т.7. Танцювальна терапія	Самостійна робота	<p>Застосовувати арт-терапевтичні методи та технології у освітньому процесі які допоможуть в усвідомленні себе як особистості та майбутнього професіонала</p> <p>Складати та реалізовувати план арт-терапевтичного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій</p>	
10	Т.8. Казкотерапія	Самостійна робота	<p>Застосовувати арт-терапевтичні методи та технології у освітньому процесі які допоможуть в усвідомленні себе як особистості та майбутнього професіонала</p> <p>Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій та арт-терапевтичних заходів у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника</p>	
11	Т.9. Лялькотерапія	Самостійна робота	<p>Застосовувати арт-терапевтичні методи та технології у освітньому процесі які допоможуть в усвідомленні себе як особистості та майбутнього професіонала</p> <p>Складати та реалізовувати план арт-терапевтичного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій</p>	
2 10	Т.10. Метафоричні асоціативні картки	<p>Практичне заняття</p> <p>Самостійна робота</p> <p>Проміжний модульний контроль</p>	<p>Застосовувати арт-терапевтичні методи та технології у освітньому процесі які допоможуть в усвідомленні себе як особистості та майбутнього професіонала</p> <p>Складати та реалізовувати план арт-терапевтичного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей</p>	10 15

			клієнта, забезпечувати ефективність власних дій	
2/2/6 4	Усього за модулем 2			25
Комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання ДПУ MOODLE				5
Підсумковий модульний контроль – диференційований залік				50
Усього за курсом				100

2.5. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Мультимедійний супровід.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ № 1

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи арттерапії

Тема 1. Теоретико-методологічні основи застосування методів арттерапії

План лекційного заняття

1. Історія розвитку та становлення арттерапії як напрямку психології
2. Теорія арттерапії: суть, підходи, цілі арттерапії

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Схема «Етапи становлення арт-терапії» та термінологічний словник
2. Вплив мистецтва на духовний світ особистості.
3. Основні поняття арттерапії
4. Розвиток теоретичної бази арт-терапії через синтез різних психотерапевтичних течій
5. Корекційні можливості арттерапії

Перелік питань для самоконтролю

1. У чому полягає різниця між звичайним спогляданням витворів мистецтва та арттерапевтичним процесом?
2. Які напрямки арттерапії ви знаєте?
3. В чому полягає різниця підходів до арттерапевтичної освіти в Україні та західній школі арт-терапії?
4. З якого року веде початок арттерапія як напрямок психотерапевтичної взаємодії, яка країни вважається її родоначальником. Ким і коли було введено до наукового обігу термін «арттерапія»?

Рекомендована літературна:

Основна: [1, 2, 3, 4, 5].

Допоміжна: [9, 10].

Міжнародні видання: [19, 20, 21].

Інформаційні ресурси Інтернет: [22, 23].

Тема 2. Основні напрями і форми арттерапевтичної роботи

План лекційного заняття

1. Основні форми арт-терапевтичної роботи
2. Стратегії роботи психолога під час арт-терапевтичного заняття
3. Переваги арттерапії у порівнянні з іншими формами психотерапевтичної роботи
4. Види та техніки арттерапії

План семінарського заняття

1. Основні фактори психотерапевтичної дії арттерапії.
2. Діагностичні та терапевтичні можливості арттерапії.
3. Області застосування арттерапії.
4. Класифікація видів арттерапевтичної роботи.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Форми, моделі та задачі арттерапії.
2. Головна мета арттерапії як методу.
3. Арттерапевтичний процес та його структура.
4. Матеріали, що застосовуються в арттерапії.
5. Кабінет арттерапії та його оснащення

Перелік питань для самоконтролю

1. Які підходи до класифікації форм та методів арт-терапії вам відомі?
2. Які напрямки арт-терапії ви знаєте?

3. Дайте коротку характеристику Юнгіанського напрямку арт-терапії.
4. У чому полягає лікувальна та профілактична мета арт-терапії?
5. Перерахуйте основні завдання гуманістичної арт-терапії.
6. Чи можна застосовувати арт-терапевтичні методики у клінічній практиці?
7. Яким чином арт-терапія використовується у соціальній, медичній сферах та освіті?

Рекомендована літературна:

Основна: [1, 2, 3, 4, 5].

Допоміжна: [6, 9, 10].

Міжнародні видання: [19, 20, 21].

Інформаційні ресурси Інтернет: [22, 23].

Тема 3. Діагностичні можливості арттерапії. Використання проєктивного малюнку у корекційній роботі з дітьми

План лекційного заняття

1. Діагностичні та терапевтичні можливості арттерапії
2. Проєктивний малюнок та особливості його застосування

План практичного заняття

1. Написати есе на тему «Можливості та специфіка ізотерапії у професійній діяльності практичного психолога»
2. Заповніть таблицю «Специфіка малюнків дітей різного віку»

Вік	Особливості малюнків дітей даного віку	Стадія розвитку дитячого малюнка	Приклад дитячого малюнку
Дошкільний			
Молодший шкільний			
Підлітковий			

3. Підібрати серію ізотерапевтичних методик для роботи з дітьми різного віку
4. Створити портфоліо «Ізотерапія в роботі з дітьми»

План семінарського заняття

1. Діагностика та корекція методом «Мандала»
2. Психологічний вплив художніх матеріалів. Значення кольору в ізотерапії
3. Арт-терапевтичні техніки в роботі тренера (малюнок, колаж, маски, ліпка, скульптура)

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Загальні уявлення про зображувальну терапію.
2. Нетрадиційні техніки малювання як засіб розвитку креативності у дитячому віці.
3. Особливості сприйняття продуктів творчості клієнтів в ізотерапії

План індивідуально-консультативної роботи

1. Складіть перелік проєктивних методик із метою дослідження окремої проблематики
2. Організуйте психодіагностичне дослідження засобами проєктивного малюнку
3. Інтерпретуйте та узагальніть отримані результати

Перелік питань для самоконтролю

1. Які основні етапи ізотерапії?
2. З якого віку доцільно застосовувати арттерапію у роботі з дітьми?
3. Перерахуйте передумови для застосування арттерапії засобами малюнку.
4. Особливості використання ізотерапії у роботі з дітьми з особливими потребами?
5. Техніки роботи ізотерапії?

Рекомендована літературна:

Основна: [1, 2, 3, 4, 5].

Допоміжна: [6, 9, 10, 13].

Міжнародні видання: [19, 20, 21].

Інформаційні ресурси Інтернет: [22, 23].

Тема 4. Терапія дітей та підлітків. Пісочна терапія

План лекційного заняття

1. Особливості терапії дітей різних вікових періодів
2. Арттерапевтичні особливості та техніки пісочної терапії в роботі практичного психолога.

План семінарського заняття

1. Історія виникнення піскової арттерапії
2. Подання інструкції при роботі з піском
3. Проективна психодіагностика в пісочниці
4. Психокорекція в пісочниці

План практичного заняття

1. Складіть план-конспект арт-терапевтичного заняття для дітей (вибір вікового періоду за власним бажанням)
2. Написати есе на тему «Чи використовують в арт-терапії спільні сесії дітей з батьками? Якщо так, то яка їх мета?»
3. Підготувати план заняття пісочної терапії методом Sand Play
4. Провести з дітьми дошкільного віку та молодшого шкільного віку по одній техніці, гри піскотерапії та здійснити її інтерпретацію: «Закопування секретиків», «Переможемо страх», «Відбитки наших рук», «Що заховано у піску», «Міна», «Історія», «Медитація на піску», «Переможець злості» та ін.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Інноваційні підходи в практиці піскової терапії
2. Використання пісочної анімації в корекційній роботі
3. Застосування піскової терапії в груповій психокорекції.
4. Сімейна піскова терапія

Перелік питань для самоконтролю

1. Психотерапевтичний і психоглибинний потенціал пісочної терапії?
2. У чому полягає особливість ведення документації з пісочної терапії?
3. Яка характеристика використання методу пісочної терапії у роботі з дітьми різновікових груп?

Рекомендована літературна:

Основна: [1, 2, 3, 4, 5].

Допоміжна: [6, 8].

Міжнародні видання: [19, 20, 21].

Інформаційні ресурси Інтернет: [22, 23].

Змістовий модуль 2. Види арттерапії. Особливості та принципи роботи психолога

Тема 5. Музикотерапія

План лекційного заняття

1. Вплив музики на психоемоційний стан людини
2. Особливості музикотерапії як психотерапевтичного методу

План практичного заняття

1. Підібрати музичні твори для роботи з різними проблемними питаннями в процесі виховання дітей дошкільного віку
2. Підготувати конспект заняття з використанням музикотерапії
3. Законспектувати статтю з проблеми використання музикотерапії у психотерапевтичному та психокорекційному процесах.

4. Провести 2 техніки музикотерапії з дітьми дошкільного та молодшого шкільного віку, здійснити їх інтерпретацію.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Розв'язання психологічних проблем засобами музикотерапії
2. Обов'язкові елементи занять із музикотерапії
3. Використання музикотерапії у психологічній практиці

Перелік питань для самоконтролю

1. Які фізіологічні зміни викликає музика?
2. З якими проблемами психологічного характеру найкраще працює даний різновид арттерапії?
3. Який музичний інструмент є «лідером» впливу на стан людини?

Рекомендована літературна:

Основна: [1, 2, 3, 4, 5].

Допоміжна: [13, 17].

Міжнародні видання: [19, 20, 21].

Інформаційні ресурси Інтернет: [22, 23].

Тема 6. Бібліотерапія

План практичного заняття

1. Виділити етапи бібліотерапії та дії психотерапевта на даних етапах.
2. Заповніть таблицю «Особливості використання в бібліотерапії різних літературних жанрів»
3. Проаналізувати статтю з проблеми використання бібліотерапії у психотерапії

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Функції науково-популярної літератури
2. Особливості роботи із фольклором, казковою літературою
3. Скласти власний перелік, що включає різні жанри літератури з точки зору їх психокорекційних можливостей для вирішення обраної на власний розсуд проблеми психологічного характеру

Перелік питань для самоконтролю

1. Чим читання відрізняється від психокорекційного читання?
2. Яких принципів обов'язково треба дотримуватися під час рекомендації клієнту книги для читання у терапевтичних цілях?

Рекомендована літературна:

Основна: [1, 2, 3, 4, 5].

Допоміжна: [10, 14].

Міжнародні видання: [19, 20, 21].

Інформаційні ресурси Інтернет: [22, 23].

Тема 7. Танцювальна терапія

План семінарського заняття

1. Теорія танцювальної терапії: показання для застосування, мета, завдання, історія методу
2. Етапи танцювальної терапії

План практичного заняття

1. Творчо зобразіть особливості, характеристики танцетерапевта
2. Підготувати план заняття танцювально-рухової терапії
3. Підготувати есе на одну із запропонованих тем: «Використання ТРТ з дітьми з особливими освітніми потребами», «Можливості застосування ТРТ», «Діагностичний та корекційний ефект ТРТ», «Автентичний рух», «Танцювально-тілесні прийоми експресивно-емоційного самовираження».
4. Зазначте вправи:
- для переходу з однієї зони усвідомлення тіла в іншу (хатха-йога)

- з сучасної фітнес-практики (чоловічої та жіночої)
- на кращий танцювальний релакс (спеціального призначення)
- зі стрейч-гімнастики, «йога на кожен день»

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Розширення рухового репертуару людини за допомогою «Системи аналізу форми зусиль»
2. Застосування танцювальної терапії в роботі з людьми поважного віку

Перелік питань для самоконтролю

1. Перерахуйте і проаналізуйте параметри динаміки рухів за Р. Лобаном
2. Що означає термінологія «створення магічного кола» в контексті танцювальної терапії?
3. Особливості застосування танцювально-рухової арт-терапії в соціально-педагогічній роботі з дітьми з особливими потребами

Рекомендована літературна:

Основна: [1, 2, 3, 4, 5].

Допоміжна: [9, 11].

Міжнародні видання: [19, 20, 21].

Інформаційні ресурси Інтернет: [22, 23].

Тема 8. Казкотерапія

План практичного заняття

1. Представте схему психологічного аналізу казок
2. Складіть власну терапевтичну казку
3. Представте особливості архетипової діагностики в казкотерапії
4. Види казок та обговорення прикладів (прикладі співвідносяться з видом та його відмінними особливостями)

Види казок	Особливості їх використання: ідеї, які несуть казки; сюжети казок	Приклади казок
Художні	Народні... Авторські...	
Дидактичні	Алгоритм дидактичної казки-завдання...	
Психокорекційні	Алгоритм психокорекційної казки...	
Психотерапевтичні		
Медитативні		

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Форми і методи роботи з казкою
2. Схема розвитку сюжету повної фантастичної пригодницької власне створеної казки

Перелік питань для самоконтролю

1. Перерахуйте корекційні функції казки
2. У чому криється привабливість казок для психокорекції і розвитку особистості дитини?
3. Використання театральних засобів в арт-педагогічній та арт-терапевтичній роботі з дітьми з особливостями психофізичного розвитку
4. Який розвиток особистісної зрілості та статевої ідентичності за допомогою казкотерапії?
5. Які можливості казки як терапевтичної метафори?

Рекомендована літературна:

Основна: [1, 2, 3, 4, 5].

Допоміжна: [9, 12, 13].

Міжнародні видання: [19, 20, 21].

Інформаційні ресурси Інтернет: [22, 23].

Тема 9. Лялькотерапія

План практичного заняття

1. Можливості використання ляльок різного виду в процесі психодіагностики і психотерапії.

Заповніть таблицю

Види ляльок	Можливі цілі використання

2. Різновиди технік з використанням лялькотерапії, особливостей їх застосування для дітей та дорослих

3. Підготувати техніку на створення власної ляльки онлайн за парі (для студентів власної групи)

План семінарського заняття

1. Теоретичні підходи до з'ясування методики організації терапевтичної роботи з лялькою
2. Діагностуюча, коригуюча і розвивальна мета лялькотерапії
3. Технологія лялькотерапії
4. Методика «Оживлення ляльки»

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Лялькотерапія як різновид імаготерапії, естетотерапії, образно-рольової драматерапії, психодрами. Джерела походження та принципові відмінності
2. Процес лялько терапії (виготовлення ляльок, використання ляльок для емоційного від реагування).

Перелік питань для самоконтролю

1. Які існують види ляльок для корекційної та розвивальної роботи з дітьми.
2. Перерахуйте коло проблем, які можуть бути успішно розв'язані засобами лялькотерапії
3. Назвіть та проаналізуйте етапи лялькотерапії
4. Які основні прийоми роботи із лялькою?

Рекомендована літературна:

Основна: [1, 2, 3, 4, 5].

Допоміжна: [7, 9, 16].

Міжнародні видання: [19, 20, 21].

Інформаційні ресурси Інтернет: [22, 23].

Тема 10. Метафоричні асоціативні картки

План практичного заняття

1. Прочитайте статтю Бриль М.М. <http://appspsychology.org.ua/data/jrn/v1/i52/13.pdf> Опишіть особливості застосування МАК у профконсультуванні і вимоги сучасності
2. Підготувати матеріали та створити власну колоду метафоричних асоціативних карт
3. Провести консультативну сесію з клієнтом з використанням МАК. Визначити успішність проведеної консультації.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Історія створення МАК
2. Види та специфіка МАК. Принципи роботи з МАК.
3. Використання МАК в психологічному консультуванні.

Перелік питань для самоконтролю

1. Чому МАК досить швидко заповнили психологічний простір України?
2. Які існують помилки та дефекти МАК?
3. Принципи використання МАК в індивідуальній та груповій роботі
4. У чому полягають основні відмінності МАК від інших різновидів арттерапії?

Рекомендована літературна:

Основна: [1, 2, 3, 4, 5].

Допоміжна: [15, 18].

Міжнародні видання: [19, 20, 21].

Інформаційні ресурси Інтернет: [22, 23].

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати в межах 100-бальної системи оцінювання, повинен включати обов'язкове комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання ДПУ MOODLE для денної та заочної форм навчання (максимально до 5 балів).

Матеріал для самостійної роботи студентів, який передбачений в темі семінарського та практичного заняття одночасно із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті. Оцінювання тем, які виносяться на самостійне опрацювання і не входять до тем аудиторних навчальних занять, контролюються під час підсумкового контролю.

Розподіл балів при рейтинговій системі оцінювання з навчальної дисципліни «Арттерапія»

Денна форма навчання

Модулі	Модуль 1 - (22 бал)						Контрольний захід №1 (3 б.)	Диференційний залік - 50 балів	Загальна оцінка з курсу = М1+М2+Диф. залік = 22+28+ 50 = 100 балів
Загальна кількість балів за модулем №1									
Теми	Т.1	Т.2	Т.3	Т.4					
Відповідь на семінарському занятті		3	3	3					
Відповідь на практичному занятті			4	2					
Індивідуальна робота			4						
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських, практичних занять та написання контрольної роботи								
Модулі	Модуль 2 – (28 балів)						Контрольний захід №2 (3 б.)		
Загальна кількість балів за модулем №2									
Теми	Т.5	Т.6	Т.7	Т.8	Т.9	Т.10			
Відповідь на семінарському занятті			3		3				
Відповідь на практичному занятті	2	2	2	2	2	4			
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських, практичних занять та написання контрольної роботи								
Підсумковий тестовий контроль на платформі дистанційного навчання ДПУ MOODLE	5								

Заочної форма навчання

Модулі	Модуль 1 - (20 бал)					Контрольний захід №1 (15б.)	Диференційний залік - 50 балів	Загальна оцінка з курсу = М1+М2+Диф. залік = 20+30+ 50 = 100 балів
Загальна кількість балів за модулем №1								
Теми	Т.1	Т.2	Т.3	Т.4				
Відповідь на семінарському занятті				10				
Відповідь на практичному занятті								
Індивідуальна робота			10					
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських, практичних занять та написання контрольної роботи							
Модулі								
Модуль 2 – (30 балів)								
Загальна кількість балів за модулем №2								
Теми	Т.5	Т.6	Т.7	Т.8	Т.9	Т.10		
Відповідь на семінарському занятті								
Відповідь на практичному занятті						10		
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських, практичних занять та написання контрольної роботи							
Підсумковий тестовий контроль на платформі дистанційного навчання ДПУ MOODLE	5							

Шкала оцінювання роботи здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях

Кількість балів		Критерії оцінювання
Ден.ф/н	Заоч.ф/н	
3	8-10	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно виконано усі завдання.
2	4-7	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
1	1-3	Поверхнево володіє навчальним матеріалом та не взмозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.
0	0	Не володіє навчальним матеріалом, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Шкала оцінювання роботи здобувачів вищої освіти на практичних заняттях

Кількість балів		Критерії оцінювання
Ден.ф/н	Заоч.ф/н	
2	9-10	Ініціативне та творче ставлення до виконання завдань та практичних завдань; правильні та обґрунтовані відповіді на практичних заняттях; високий рівень засвоєння теоретичного матеріалу змістовного розділу; високий рівень виконання та своєчасне надання всіх практичних робіт на перевірку; вивчення окремих тем, які не викладаються в лекційному курсі; опанування додаткової літератури з тем розділу; високий рівень засвоєння практичних навичок за розділом, студент володіє всіма необхідними практичними навичками
1,5	6-8	Активна та успішна участь у роботі на практичних заняттях; правильні та обґрунтовані відповіді на практичних заняттях; високий рівень засвоєння теоретичного матеріалу; високий рівень виконання та своєчасне надання всіх практичних робіт; вивчення додаткової літератури з тем розділу; високий рівень засвоєння практичних навичок за розділом, студент володіє більшістю необхідних практичних навичок.
1	3-5	Не завжди активна й успішна участь в роботі на практичних заняттях; добрий рівень засвоєння теоретичного матеріалу розділу, засвоєно менше половини понять за темами розділу, тим іншим знання мають системний характер; виконання всіх практичних робіт з незначними помилками та їх не завжди своєчасне надання; вивчення додаткової літератури за декількома темами розділу; добрий рівень засвоєння практичних навичок за розділом, студент володіє менш як половиною необхідних практичних навичок.
0,5	1-2	Пасивність та низький рівень успішності у роботі на практичних заняттях; низький рівень засвоєння теоретичного матеріалу розділу, засвоєно лише деякі поняття за темами розділу, студент простежує окремі зв'язки між засвоєними поняттями; виконання практичних робіт з помилками та/або їх несвоєчасне надання; задовільний рівень засвоєння практичних навичок за розділом, студент володіє лише деякими практичними навичками.
0	0	Повна відсутність на заняттях протягом семестру.

Критерії оцінювання контрольних робіт

Формою проміжного поточного контролю є контрольна робота, яка проводиться у письмовій формі та оцінюється:

Денна форма навчання

К-сть балів	Критерії оцінювання
3	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повному обсязі дав відповіді на всі питання. При цьому використовував актуальну наукову термінологію, належним чином обґрунтовував свої думки та зробив узагальнені підсумки.
2	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який в основному розкрив зміст теоретичних питань. Проте, при висвітленні деяких питань не вистачало достатньої аргументації, допускалися при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
1	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав фрагментарні відповіді на теоретичні питання (без аргументації й обґрунтування, підсумків), у відповідях присутні неточності та помилки або відповідь дана лише на окремі питання.
0,5	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав неправильну відповідь навсі теоретичні питання, допустив істотні помилки, оперував неактуальною застарілою інформацією або відповіді на питання відсутні взагалі.
0	Робота відсутня

Заочна форма навчання

К-сть балів	Критерії оцінювання
14-15	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.
11-13	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.
8-10	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.
4-7	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.
1-3	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань

Критерії оцінювання індивідуальної роботи

Індивідуальна робота здійснюється у формі есе, творчої роботи, доповіді, тез наукового дослідження або інших формах, описаних методичною розробкою і оцінюється:

Кількість балів		Критерії оцінювання
Ден.ф/н	Заоч.ф/н	
4	10	Послідовність, логічність написання реферату, а також підготовка презентації та, відповідно, його захист, а також виокремлення з різних джерел основних положень, які структурно об'єднанні, проаналізовані та узагальнені висновками.
3	7-9	Послідовність, логічність написання реферату, але без підготовки презентації.
2	4-6	Відсутня структура у підготовці представленого матеріалу
1	1-3	Матеріал представлено, проте не проаналізовано та невчасно подано
0	0	Завдання не виконано

Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за результатами поточного контролю (від 0 до 100 балів) та диференційованого заліку (від 0 до 50 балів). Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є отримання не менше 25 балів за поточний контроль та 25 балів за підсумковий контроль у формі диференційованого заліку.

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в національну шкалу та шкалу за системою ЄКТС здійснюється в такому порядку:

Відповідність підсумкової рейтингової оцінки в балах оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Значення оцінки ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
			Екзамен, диференційований залік, курсова робота, практика	Залік
90-100	A	відмінно	відмінно	зараховано
80-89	B	дуже добре	добре	
70-79	C	добре		
60-69	D	задовільно	задовільно	
50-59	E	достатньо		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незадовільно	не зараховано
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу		

Результати складання диференційованого заліку оцінюються та вносяться до відомості обліку успішності здобувача вищої освіти, залікової книжки, індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти (крім «незадовільно» і «не зараховано»).

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- тести;
- доповіді, есе;
- індивідуальні завдання;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- презентації результатів самостійної, індивідуально-консультаційної роботи та наукових досліджень;
- контрольна робота;
- комп'ютерне тестування на платформі MOODLE ДПУ;
- диференційований залік.

6. ФОРМИ ТА ПИТАННЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Оцінювання результатів засвоєння програмного матеріалу з навчальної дисципліни «Арттерапія» передбачає поточний, проміжний та підсумковий форми контролю, які здійснюються на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення семінарських занять, при перевірці самостійних робіт та виконанні контрольної роботи. (тести, презентації виконанні письмових завдань, обговорення продуктів арттерапії) і має на меті перевірку рівня засвоєння здобувачами вищої освіти навчального матеріалу з предмета.

При поточному контролі оцінюються наступні результати: - відповіді на аудиторних заняттях; результати виконання семінарських, контрольних робіт; результати виконання завдань самостійної роботи здобувача, передбачених навчальним планом; для змішаної (дистанційної) форми навчання (відповіді під час занять в дистанційному режимі (на форумах, чатах, Zoom, Google Meet, Microsoft Teams тощо); результати виконання завдань самостійної роботи здобувача; результати виконання інших видів робіт (участь у наукових, науково-практичних конференціях, олімпіадах, підготовка наукової статті).

Проміжний контроль здійснюється у формі контрольного заходу (тест, інтерпретація теоретичного питання; розв'язання практичних ситуацій (кейсів)).

З навчальної дисципліни «Арттерапія» передбачено 2 контрольні (модульні) роботи. Здобувачів завчасно інформуються про терміни проведення і зміст контрольної (модульної) роботи. Результат поточного контролю визначається сумарно за всіма складовими поточного контролю.

Підсумковий контроль проводиться у формі диференційованого заліку.

Перелік питань до поточного контролю

1. Поняття та історія арт-терапії як комплексної міждисциплінарної науковоприкладної галузі знання.
2. Основні поняття та корекційні можливості арт-терапії.
3. Форми арт-терапії.
4. Значення символів та образів в арт-терапії.
5. Організація арт-терапевтичної діяльності.
6. Оснащення арт-терапевтичного кабінету.
7. Способи реєстрації та оцінки арт-терапевтичної роботи.
8. Структура арт-терапевтичних корекційно-розвиваючих занять.
9. Загальні уявлення про ізотерапію.
10. Психологічний вплив художніх матеріалів
11. Психологія кольору
12. Значення кольору в ізотерапії
13. Особливості сприйняття продуктів творчості клієнтів в ізотерапії
14. Діагностичні і терапевтичні можливості методу малювання пальцями (finger-painting).
15. Арт-терапевтичні техніки в роботі тренера (малюнок, колаж, маски, ліпка, скульптура).
16. Робота з колажами в індивідуальному і груповому режимі
17. Історія розвитку казкотерапії
18. Схема психологічного аналізу казок. Етапи казкотерапії
19. Форми і методи роботи з казками
20. Діагностика та прийоми складання казок
21. Казкова імідж-терапія
22. Особливості роботи казкотерапії з дітьми
23. Історія і сучасні тенденції піскової терапії
24. Роль психолога в пісковій терапії
25. Організація кабінету піскової терапії

26. Процес піскової терапії
27. Ключові характеристики пісочних картин
28. Ведення документації з пісочної терапії
29. Застосування піскової терапії в груповій психокорекції
30. Поняття фототерапії. Психологічні функції фототерапії
31. Фототерапія (слайд-терапія) з дітьми
32. Музикотерапія. Цілі, основні напрямки музикотерапії, діагностичні та терапевтичні можливості
33. Бібліотерапія. Цілі, основні напрямки бібліотерапії, діагностичні та терапевтичні можливості
34. Драматерапія. Базові принципи, основні напрями драматерапія, області застосування
35. Поняття танцювальної терапії. Етапи танцювальної терапії
36. Поєднання фототерапії, музикотерапії та танцювальної терапії у роботі з дорослими
37. Робота з малюнком в індивідуальному і груповому режимі (цілі, діагностичні та терапевтичні можливості; специфіка роботи з олівцями, аквареллю, гуашшю і т.д.)
38. Робота з глиною і пластиліном в індивідуальній та груповій арт-терапії (цілі, специфіка роботи з матеріалом, варіанти роботи)
39. Робота з масками в індивідуальному і груповому режимі: виготовлення різних масок, психотерапевтичні можливості в роботі з масками
40. Арт-терапія в роботі з людьми похилого віку
41. Арт-терапія в роботі з дітьми з девіантною поведінкою
42. Арт-терапія в роботі з дітьми та підлітками в умовах школи
43. Арт-терапія в роботі з сім'ями «групи ризику»
44. Застосування арт-методів для корекції емоційних розладів.
45. Історія створення МАК
46. Види та специфіка МАК. Принципи роботи з МАК
47. Помилки та дефекти МАК
48. Базові техніки МАК в роботі з дітьми
49. Техніки активізації ресурсних станів за допомогою МАК.
50. Основні положення сімейної системної арт-терапії

Перелік питань до підсумкового контролю

1. Значення символів та образів в арт-терапії
2. Історія арт-терапії
3. Теоретичні моделі арт-терапії
4. Групова арт-терапія з дітьми, підлітками, дорослими
5. Організація кабінету пісочної терапії, роль психолога
6. Застосування танцювальної терапії у роботі з різними категоріями клієнтів
7. Застосування арт-терапії для терапії емоційних розладів
8. Методичний аспект організації арт-терапевтичної роботи
9. Характеристика кольору в арт-терапії
10. Стадії розвитку Мандал, індивідуальні Мандали
11. Механізми впливу музики на людину
12. Застосування музичної терапії в індивідуальній і груповій роботі з клієнтами
13. Етапи танцювальної терапії
14. Значення казкотерапії для терапії дітей і підлітків
15. Психологічна інтерпретація казок
16. Теоретико-методологічні основи застосування методів арт-терапії

17. Основні форми арт-терапевтичної роботи
18. Діагностичні можливості арт-терапії
19. Використання проєктивного малюнку у корекційній роботі з дітьми
20. Види арт-терапії. Особливості та принципи роботи психолога.
21. Можливості роботи з казками, фантастична пригодницька казка
22. Психодіагностика в арт-терапії
23. Арт-терапія емоційної сфери клієнта
24. Розвивальні можливості арт-терапії
25. Групова музикотерапія з дітьми, підлітками, дорослими
26. Групова та індивідуальна лялькотерапія
27. Арт-терапевтичний кабінет
28. Колір в ізотерапії
29. Групова та індивідуальна арт-терапія в умовах освітніх закладів
30. Діагностичне і психотерапевтичне використання «мандал» в різних напрямках арт-терапії

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Ільченко І. С. Арт-терапія: навчальний посібник для студентів. Умань: Видавничо-поліграфічний центр «Візаві», 2019. 150 с.
2. Калька Н., Ковальчук З. Практикум з арт-терапії: навчально-методичний посібник. Ч. 1. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 232 с.
3. Колпакчи О. С. Арт-терапія: курс лекцій: навчальний посібник. Київ: Цент учбової літератури. 2018. 288 с.
4. Психолого-педагогічна допомога особистості засобами арттерапії: міжнародна колективна монографія / за заг. ред. Т. А. Ткачук, Н. О. Бочаріна. Переяслав (Київ.обл.): Домбровська Я. М., 2020. 237 с.
5. Теорія і практика арт-терапії : навчально-методичний комплекс: уклад. І. В. Бабій. Умань, Алмі. 2021. 75 с.

Допоміжна:

6. Артпедагогіка в роботі з дітьми дошкільного віку: методичні рекомендації до семінарських, практичних занять та самостійних робіт для здобувачів освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта / уклад. С. О. Міліщук. Луцьк: Вежа Друк, 2022. 76 с
7. Вознесенська О. Лялькотерапія: особливості та ризики використання ляльки в терапії. Простір арт-терапії. 2018. Вип. 1 (23). С. 12–25.
8. Войцеховська О. В. Піскова терапія як форма психологічної допомоги дітям та дорослим. «Молодий вчений». №4 (56), 2018. С. 634-637.
9. Дубринська О. М. Арт-терапія – шлях до розвитку життєвих навичок дітей з особливими освітніми потребами: методичний посібник. Кривий Ріг, 2020. 77 с.
10. Кузікова С. Б. Теорія і практика вікової психокорекції : навчальний посібник. 2-ге видання, перероблене, доповнене. Суми : Університетська книга, 2020. 304 с.
11. Лаврентьєв О., Головащенко Р., Крупеня С., Гулай В., Довженко Ю. Танець як форма психологічного розвантаження. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт), (6(151)). 2022. С. 81-86.
12. Магдисяк Л. І. Казкотерапія в психологічному консультуванні дітей та дорослих: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. III–IV рівнів акредитації. Луцьк: Вежа-Друк, 2019. 152 с.
13. Максименко Д. С. Різнокольорове дитинство: ігротерапія, казкотерапія, ізотерапія, музикотерапія. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 192 с.
14. Марценюк М.О. Терапевтичні можливості бібліотерапії як сучасного методу психологічної допомоги /Науковий журнал «Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Психологія» Том 31 (70) № 4, 2020. Вид дім «Гельветика». 278 с.
15. Туркова Д. М. Метафоричні асоціативні карти як візуально-нарративний стимул для психолінгвістичного аналізу діалогу з тілесним Я. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Психологічні науки». Херсон, 2020. С. 63-71.
16. Федій О.А. Лялькотерапія у професійній діяльності педагога. Постметодика. 2019. № 1 (85). С. 46–50.
17. Черноус Т. Ю., Каламаж В. О. Активація стрес-переборюваних стратегій майбутніх учителів початкових класів засобами музики. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Психологія» : науковий журнал. Острог: Вид-во НаУОА, червень 2022. № 15. С. 62–71.
18. Шебанова В. Метафоричні асоціативні карти в роботі психолога. Збірник наукових праць "Проблеми сучасної психології", (50), 2020. С. 289–307.

Міжнародні видання:

19. Art therapy - a unique resource for personal development. URL: 2020-1-LT02-KA205-006670. emetrius.ro/wp-content/uploads/2022/02/Ebook-Art-Therapy-a-unique-resource-for-personal-development.pdf
20. Canadian Art Therapy Association. (2020). What is art therapy? URL: <https://www.canadianarttherapy.org/what-is-art-therapy> [Google Scholar]
21. Springham, N., & Huet, V. (2020). Facing our shadows: understanding harm in the arts therapies. *International Journal of Art Therapy*, 25(1), 5–18. URL: <https://doi.org/10.1080/17454832.2020.1719168> [Taylor & Francis Online], [Google Scholar]

Інформаційні ресурси в Інтернет:

22. Простір арттерапії: творчість як задзеркалля реальності: матеріали XVII Міжнародної міждисциплінарної науково-практичної конференції (м. Київ, 27–29 лютого 2020 р.) / [за наук. ред. Л.А. Найдьонової, О.Л. Вознесенської, О.М. Скарп]. Київ : ФОП Назаренко Т.В, 2020. 203 с. URL: <https://ispp.org.ua/wp-content/uploads/2021/02/art-conf-20.pdf>
23. Простір арттерапії: місце особистості в часи суспільних трансформацій: матеріали XIX Міжнародної міждисциплінарної науково-практичної конференції (м. Київ, 17–18 червня 2022 р.) / [за наук. ред. О.Л. Вознесенської, О.М. Скарп]. Київ, 2022. 203 с. URL: <https://www.academia.edu/81716569?fbclid=IwAR2C9DuN18jwRXGNs16gRt2PqUaClrFKG48VLXRcPT11pBVKfsVnWvGnMdY>

8. ЛИСТ ОНОВЛЕННЯ ТА ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕННЯ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри від 202 р. №

Лист оновлення та перезатвердження РПНД

Навчальний рік	Дата засідання кафедри — розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Підпис гаранта ОП